

Ako urýchliť informatizáciu štátnej správy ?

Vízia konsolidácie informatizácie štátnej správy

ITAPA 2004

**Ing. Marián Marek
PosAm spol. s r.o.**

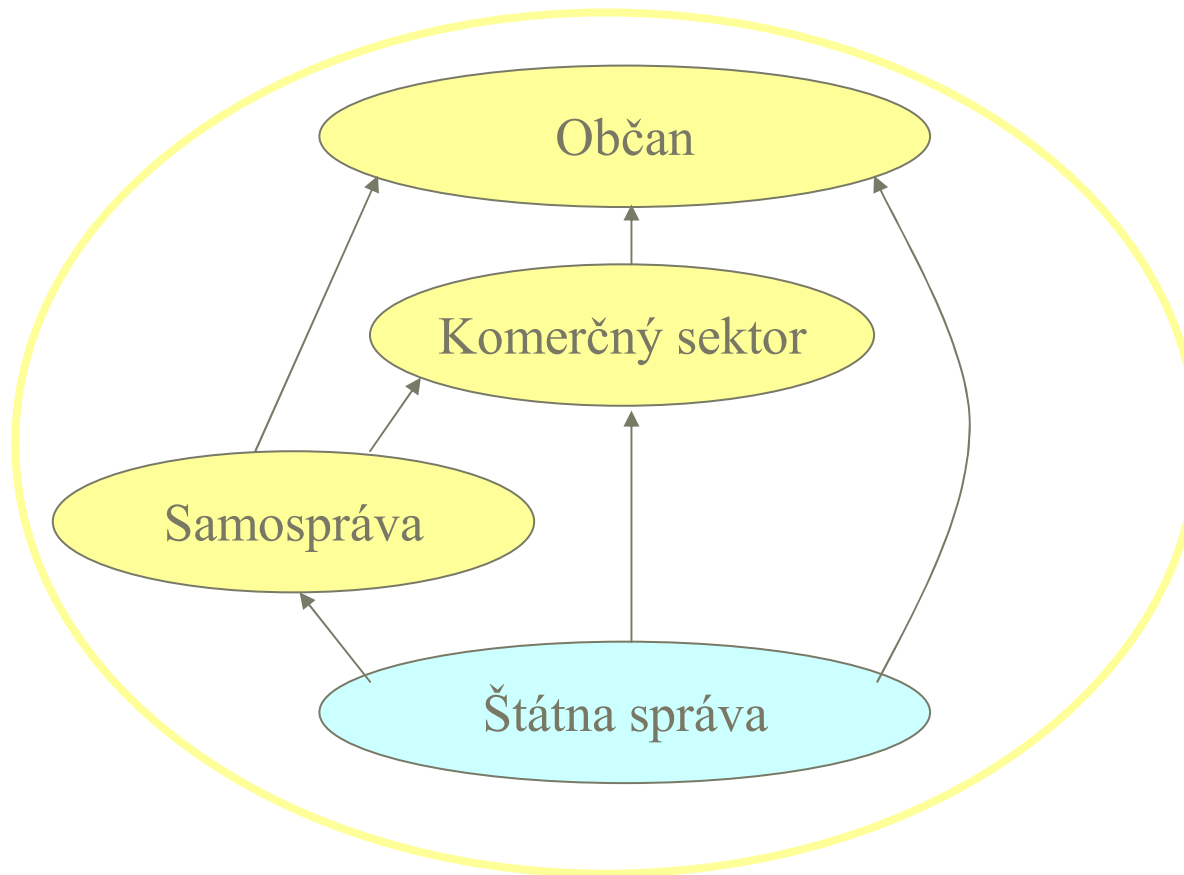
PosAm

Agenda

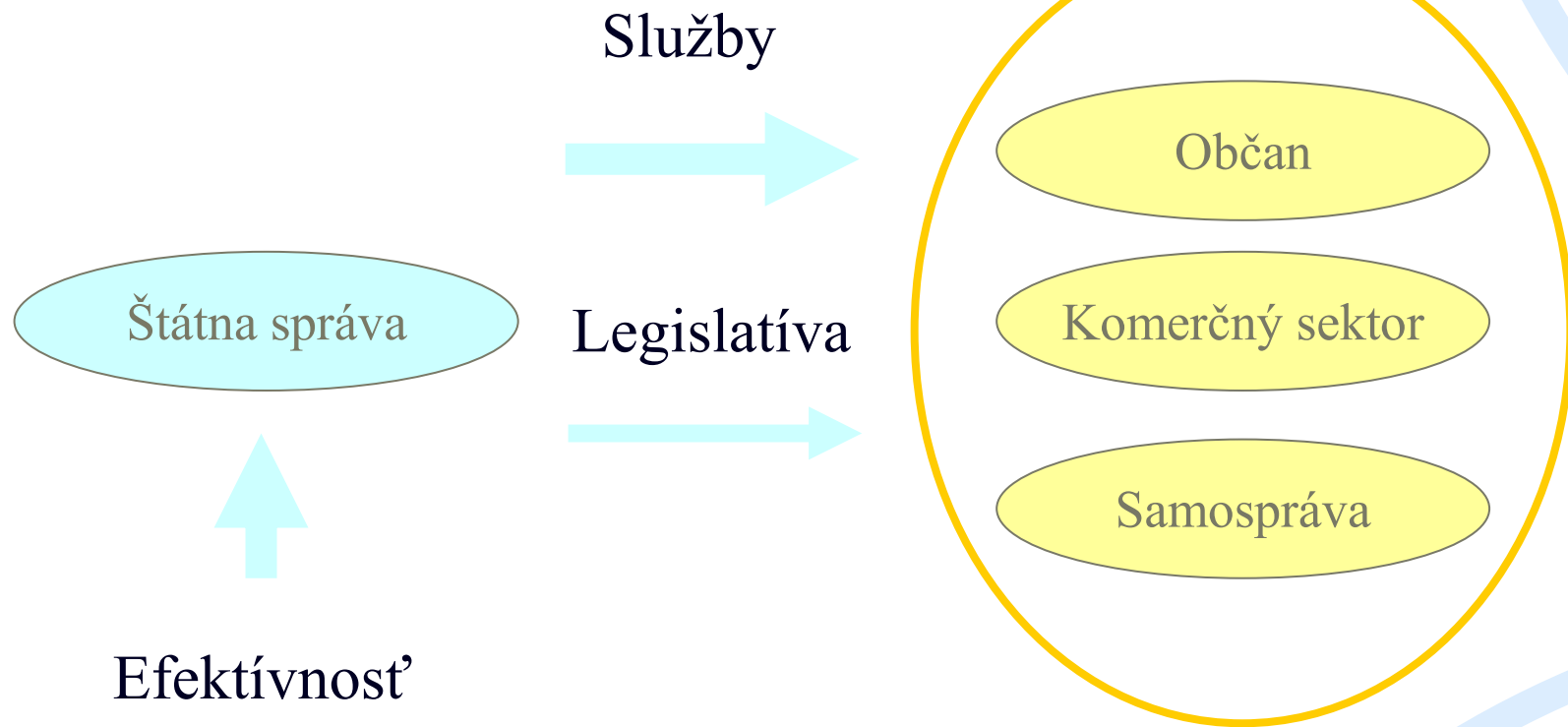
- **Vymedzenie pojmu „Informatizácia štátnej správy“**
- **Problémy súčasného stavu**
- **Vízia usporiadania „Informatizácie štátnej správy“**
 - Princípy, Vízia, Stratégia
 - Základná infraštruktúra a Nadstavbové systémy
- **Doporučenia**
 - Organizácia a riadenie
 - Financovanie
 - Obstarávanie
 - Legislatíva
- **Záver**

PosAm

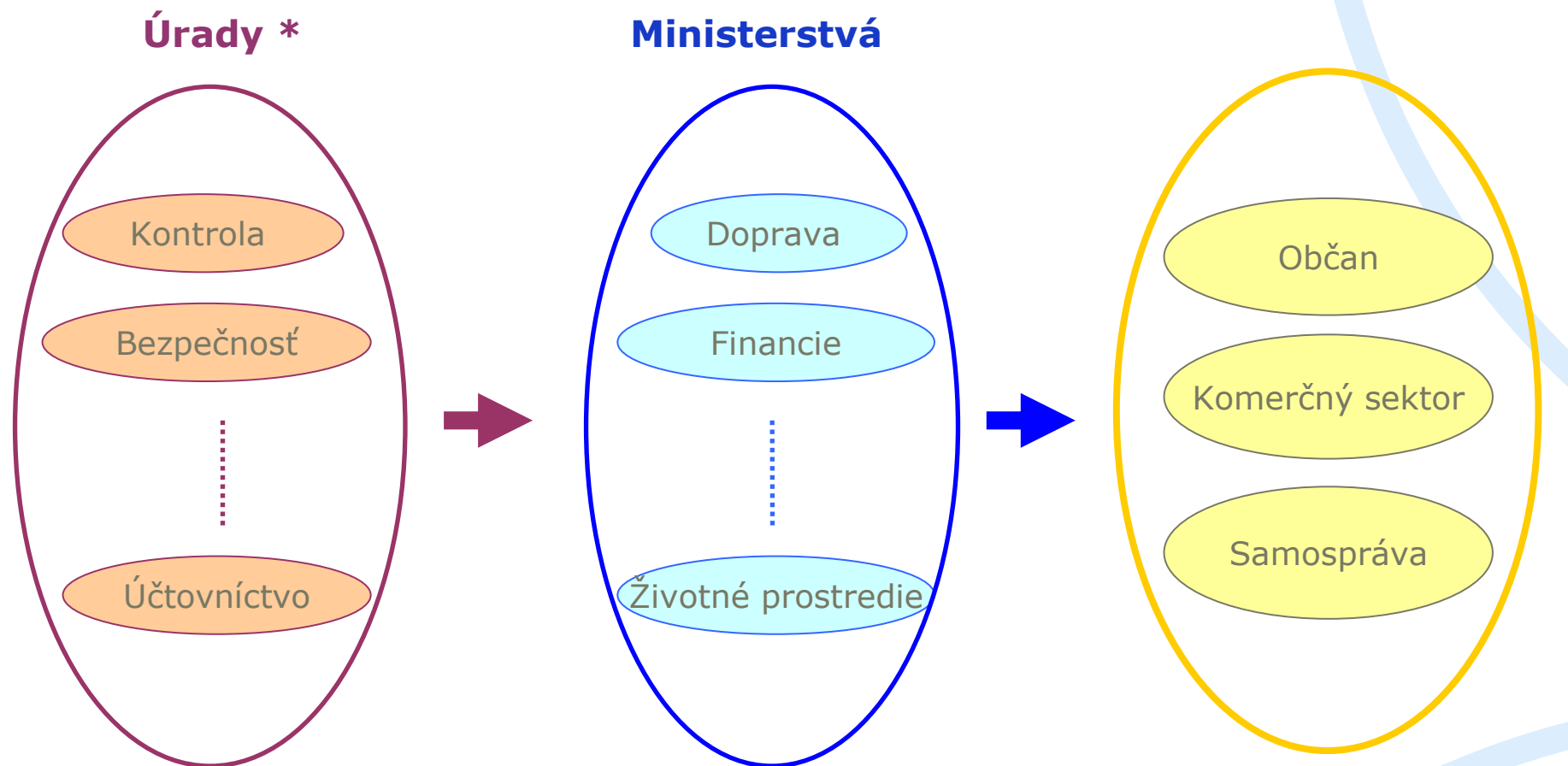
„Informatizácia štátnej správy“ (vymedzenie pojmu)

Príležitosti pre uplatnenie IT v štátnej správe

Hlavné a podporné procesy

Podporné procesy

* Ako doplnkové činnosti aj niektoré ministerstvá

Hlavné procesy

Hlavné a podporné procesy: ministerstvá a úrady

	Doprava	Financie	Hospodárstvo	Kultúra	Obrana	Pôdohosp.	Soc. veci	Spravodlivosť	Školstvo	Vnútro	Reg. rozvoj	Zahraničie	Zdravotníctvo	Živ. prostredie
NKU	Vnútroštatná kontrola													
NBU	Vnútroštatná bezpečnosť													
UVO	Obstarávanie													
UŠS	Personálna práca													
???	Informatika													
MV	Správa registratúry													
MF	Účtovníctvo													
MF	Rozpočet													

PosAm

Problémy súčasného stavu

- **Nedostatočné využívanie potenciálu IT pre kvalitu a efektívnosť služieb štátnej správy**
- **Príčiny (len niektoré):**
 - Chýba centrálny útvar, ktorý by mal zodpovednosť za využívanie IT v štátnej správe – nemá kto nastoľovať spoločné problémy
 - Chýba motivácia vlastníkov procesov na zvyšovanie efektívnosti a kvality všeobecne (netýka sa len IT)
 - Všeobecné podceňovanie role vlastníkov procesov a preceňovanie role IT útvarov

Doterajšie iniciatívy priniesli malé efekty

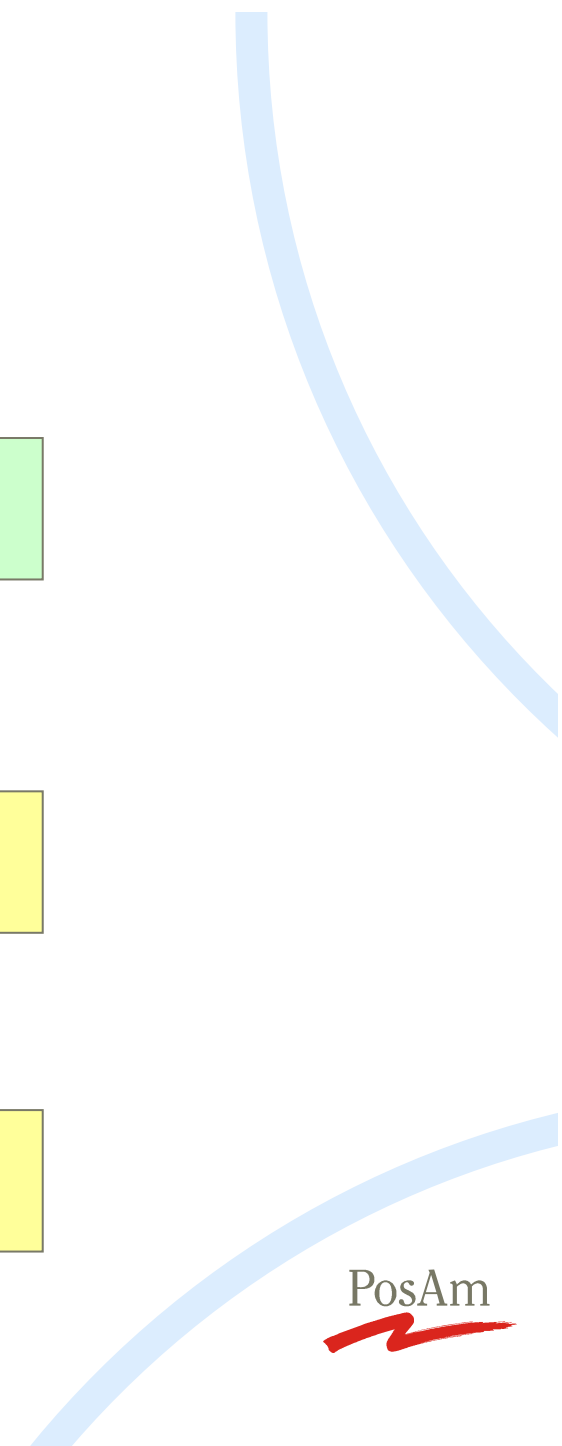
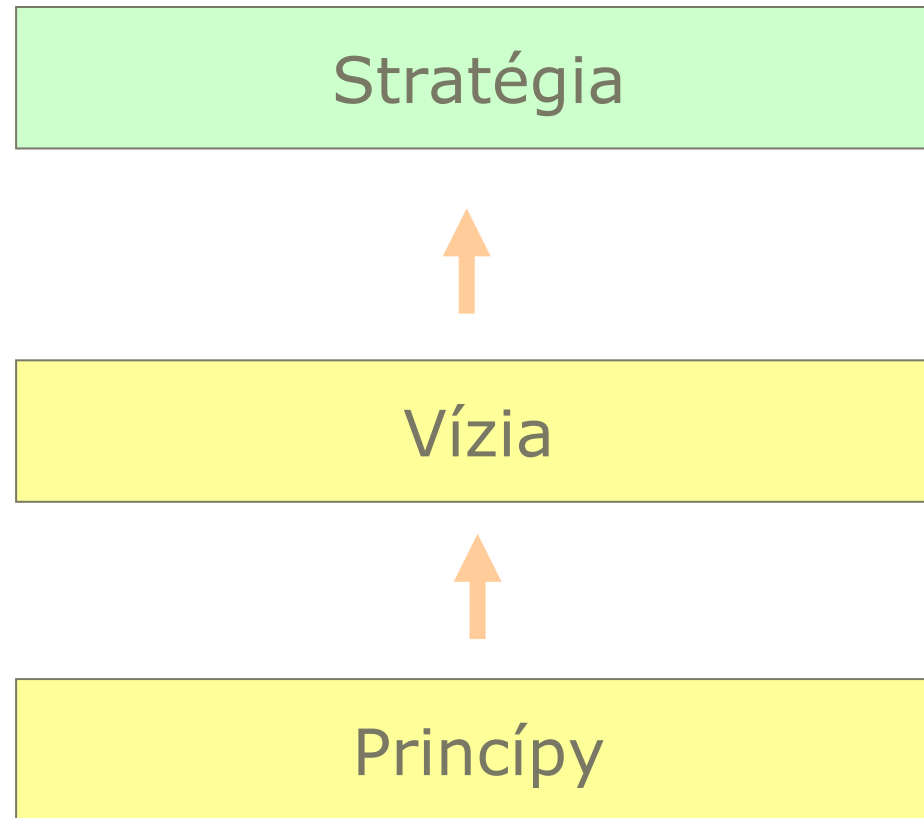
- **Stratégia Informatizácie spoločnosti a Akčný plán z Januára 2004**

- Splnomocnenc vlády pre informatizáciu spoločnosti
- Návrh zákona o informačných systémoch verejnej správy

- **Suma izolovaných aktivít orientujúcich sa na riešenie čiastkových problémov**

- široký záber, ale povrchné riešenia, kompetenčné problémy, finančné krytie

Východiská pre pozitívny obrat

Princípy

- **Priateľské prostredie voči využívaniu IT**

odstrániť administratívne bariéry a riadenie urobiť efektívnym

- **IT nie sú cieľom, sú len prostriedkom**

klúčovým prvkom sú vlastníci procesov, resp. ich záujem o zlepšovanie procesov prostredníctvom IT

- **Rovnovážny model riadenia**

dosiahnuť rovnováhu medzi centrálnym (prierezovým) a lokálnym (rezortným) riadením informatizácie ŠS

PosAm

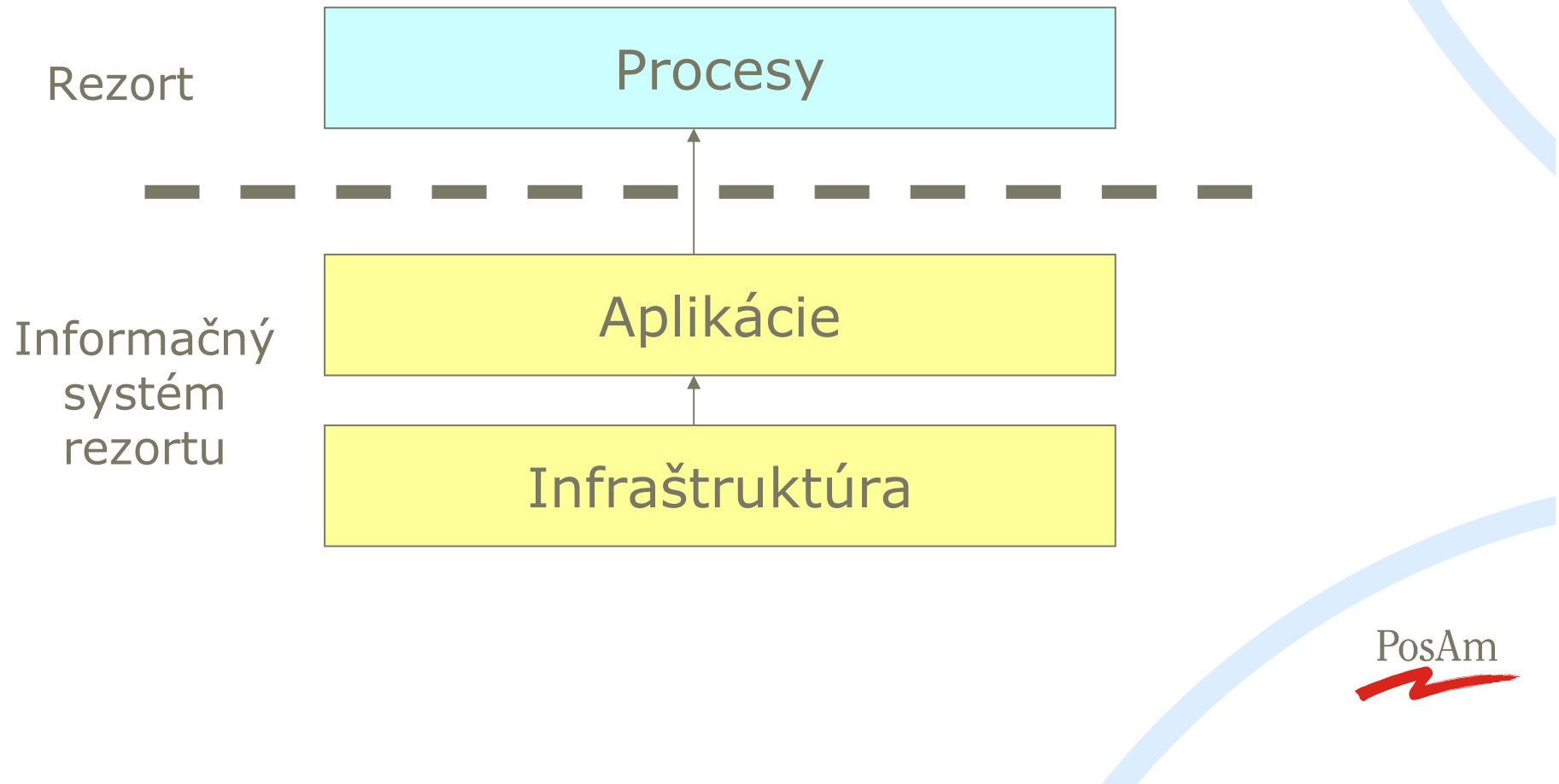
Vízia

■ Rozdeliť IT v štátnej správe do dvoch vrstiev a každú riadiť inými mechanizmami

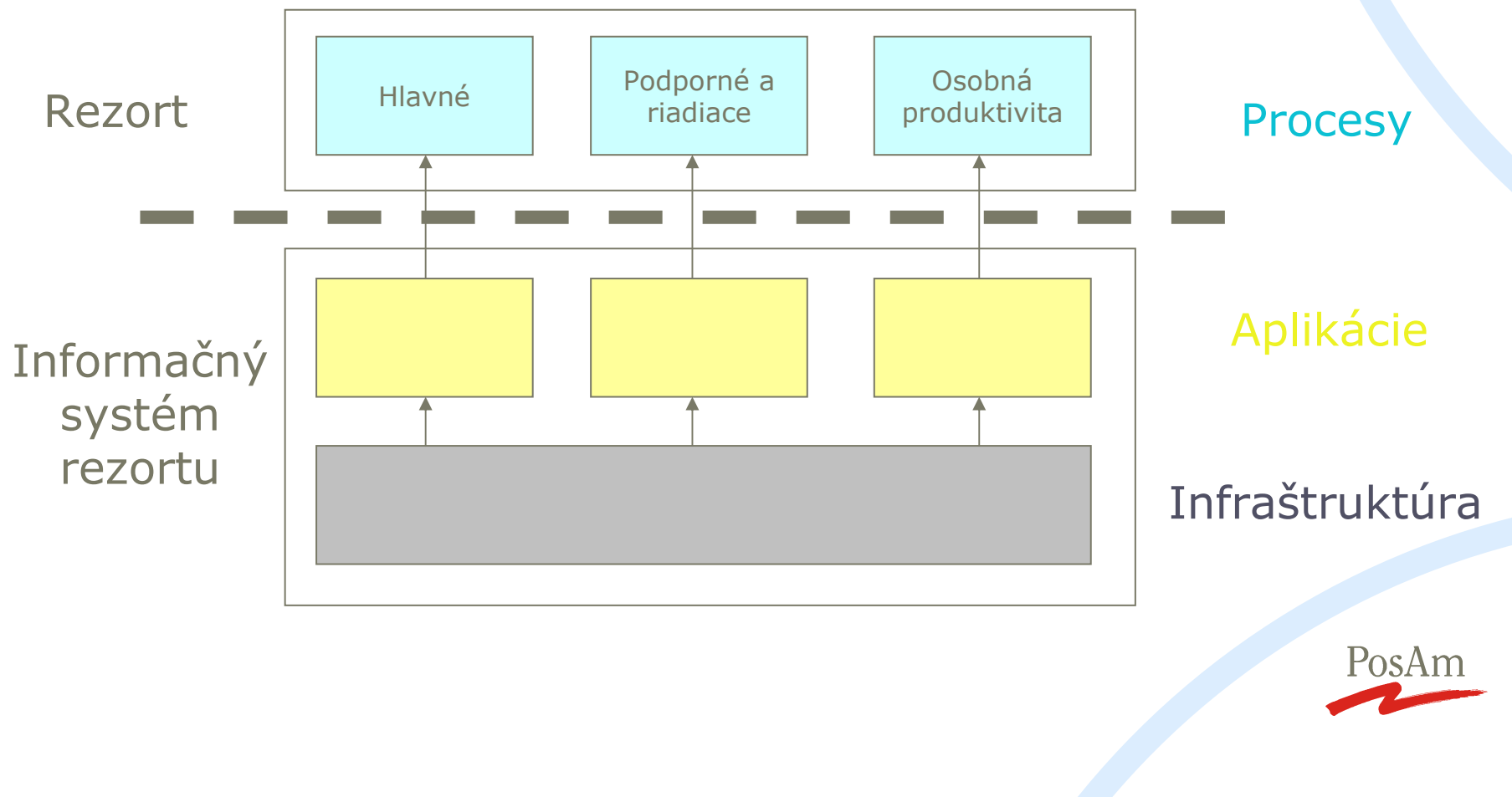
- vyrieši sa konflikt medzi centrálnym a lokálnym riadením
- vlastníci procesov dostanú do kompetencie presne na to, čo im patrí a nebudú zaťažovaní tým, čo ich neproduktívne zaťažuje
- vytvoria sa predpoklady na odstránenie administratívnych bariér – minimálne z pohľadu obstarávania a financovania

PosAm

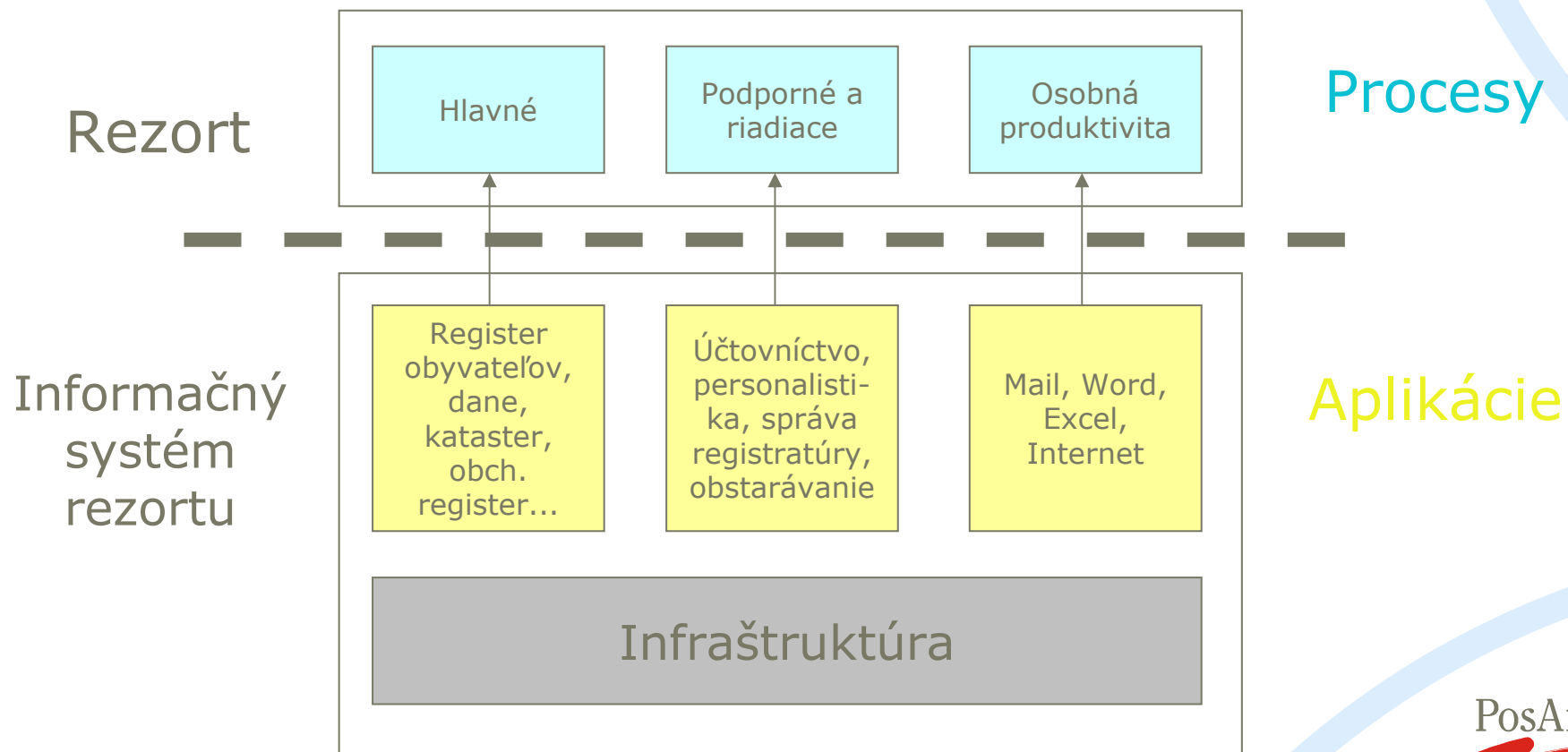
Definovanie vrstiev IS/1

Definovanie vrstiev IS/2

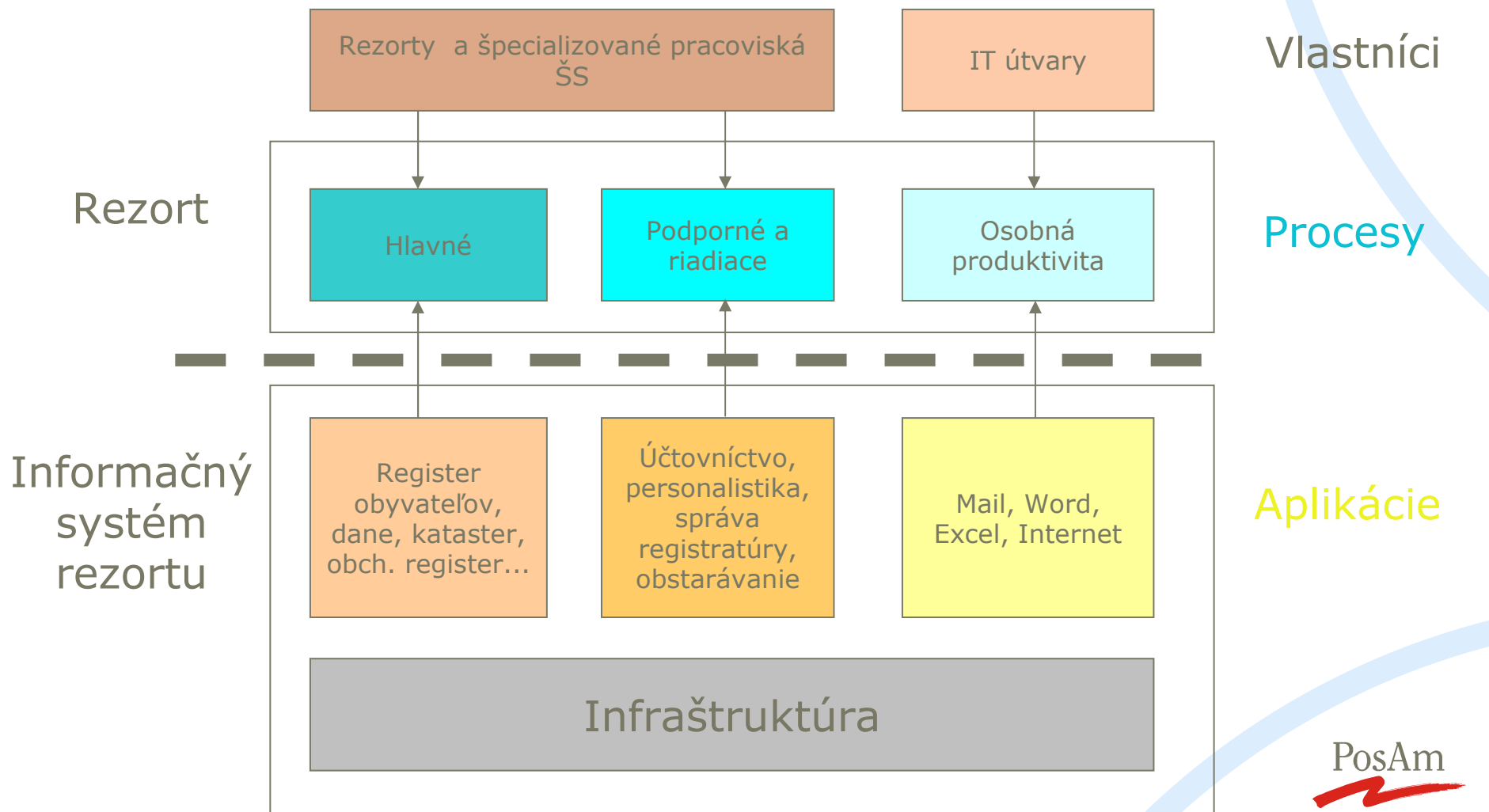

Definovanie vrstiev IS/3

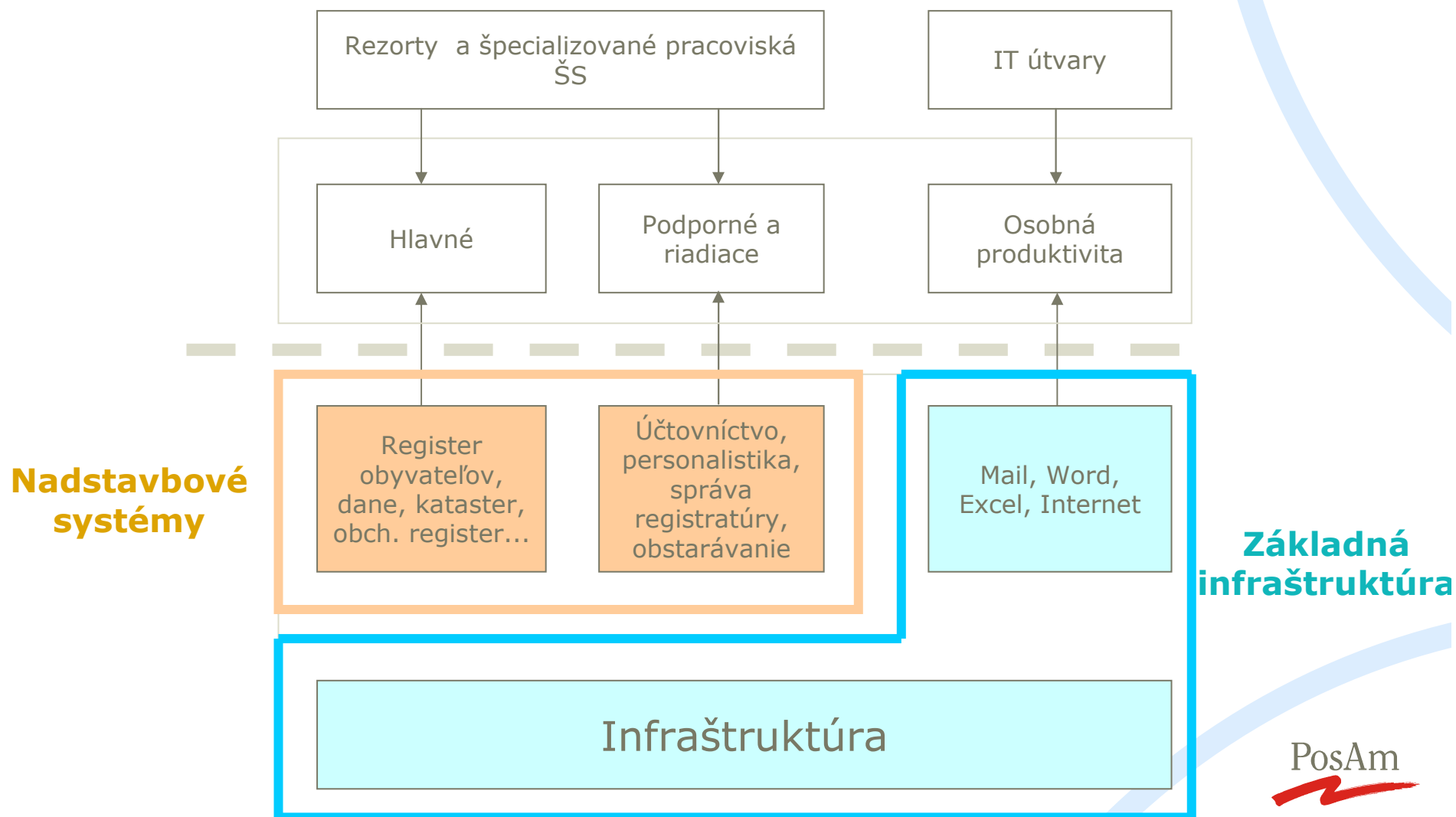

PosAm

Definovanie vrstiev IS/4

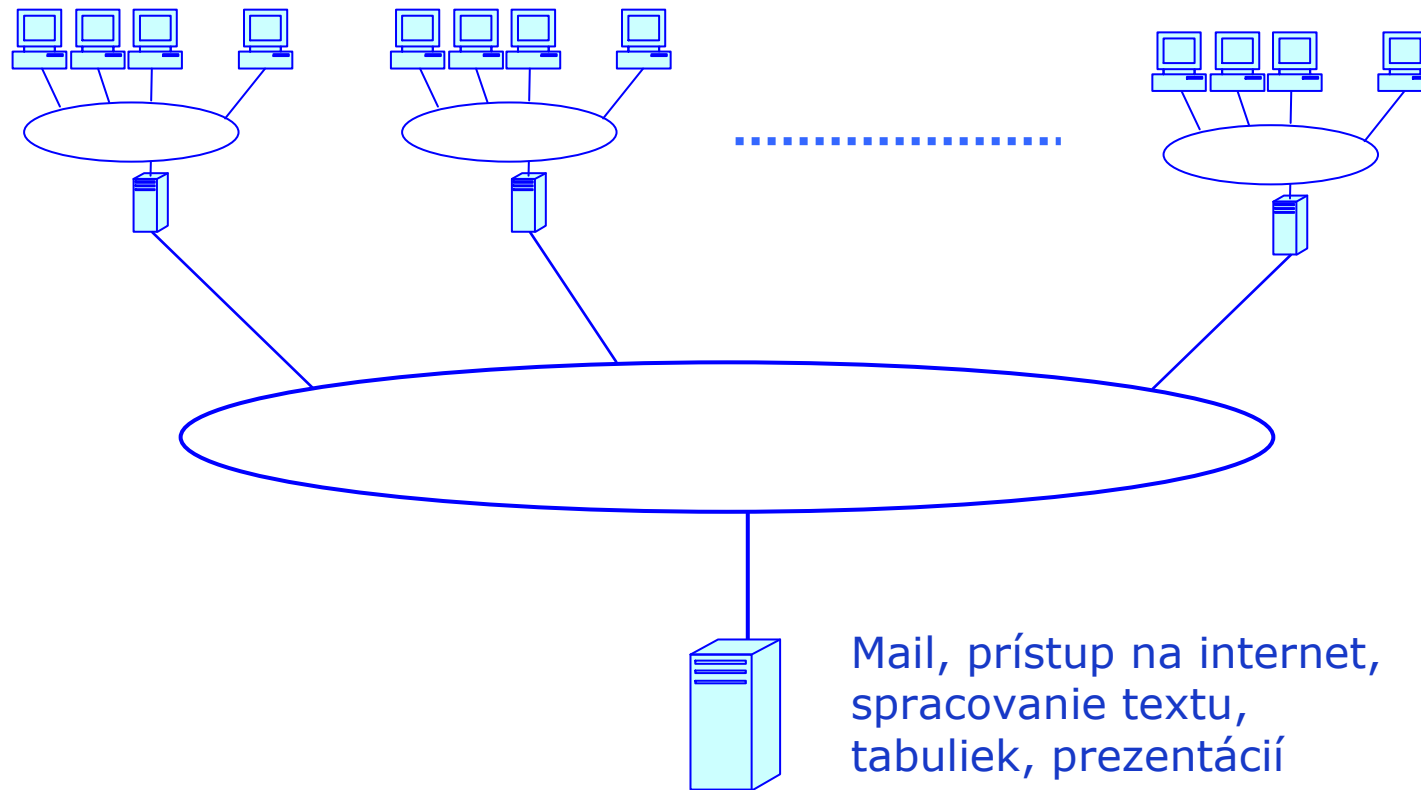

Definovanie vrstiev IS/5

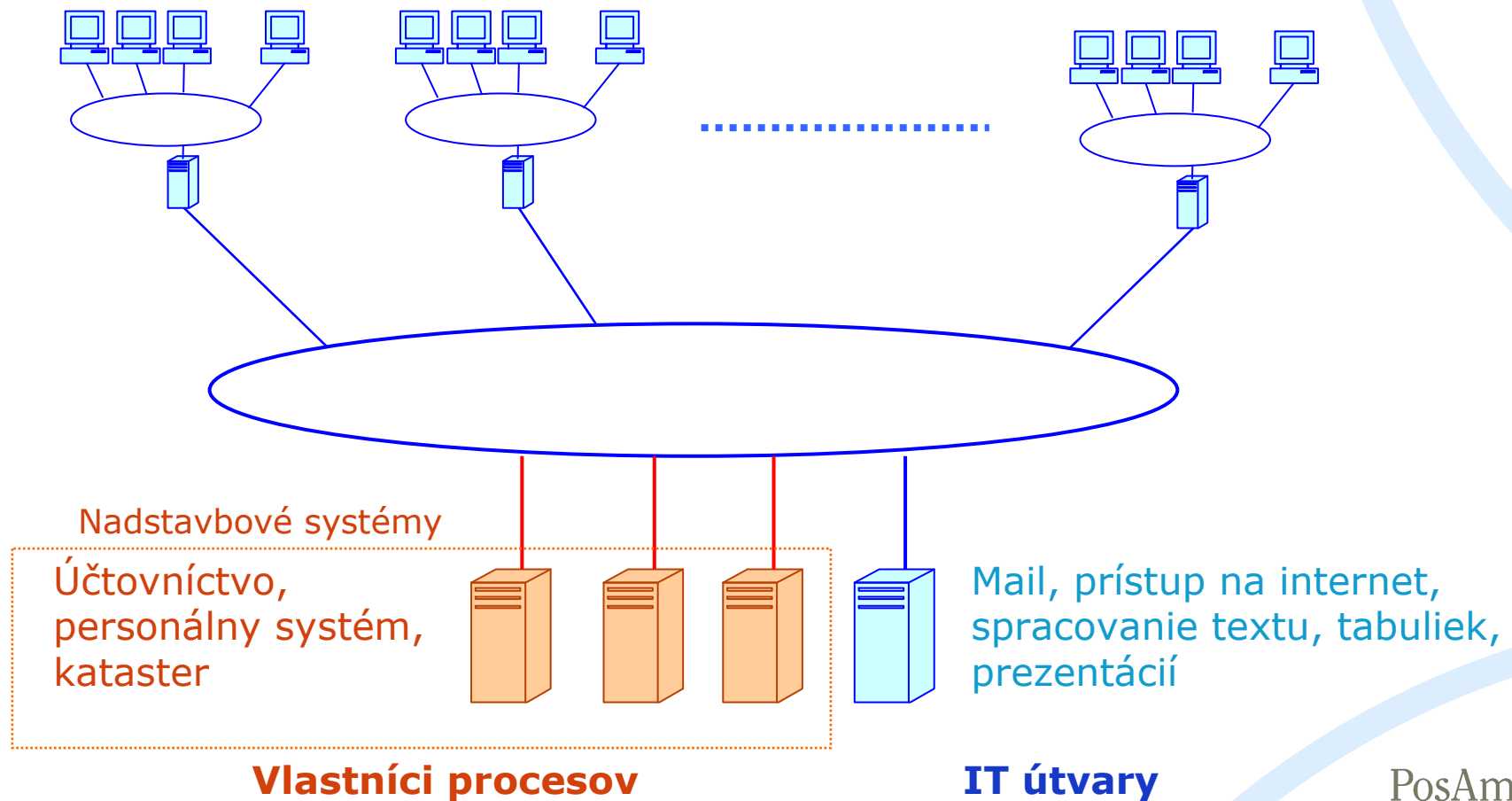

PosAm

Základná infraštruktúra

Základná infraštruktúra spolu s nadstavbovými systémami

Porovnanie Základnej infraštruktúry a Nadstavbových systémov

	Základná infraštruktúra	Nadstavbové systémy
Kto riadi	Informatici	Vlastníci procesov
Doménové znalosti	Nepotrebné	Kľúčové
IT znalosti	Kľúčové	Čiastočne potrebné
Financovanie	Prevažne normatívne	Prevažne projektové

Stratégia

- **Spôsob, ako presadiť víziu**
- **Je zbytočné ju rozpracovávať, pokiaľ vízia nie je všeobecne akceptovaná**
- **Preto zatiaľ len odporúčania, čo by bolo vhodné urobiť v nasledovných oblastiach:**
 - Organizácia a riadenie
 - Financovanie
 - Obstarávanie
 - Legislatíva

PosAm

Organizačné zabezpečenie informatizácie ŠS

■ 1. Nemiešať dohromady problematiku Informatizácie štátnej správy a Informatizácie spoločnosti

- Oba okruhy problémov si zasluhujú úplne dedikovaných pracovníkov
- Vzájomná koordinácia aktivít je samozrejme potrebná

PosAm

Organizačné zabezpečenie

- **2. Vytvorenie ústredného orgánu štátnej správy pre informatizáciu štátnej správy (UOŠS pre IT)**
 - Rozvoj a financovanie ZI
 - Garancia za štandardy a číselníky
 - Stanoviská k dodržaniu postupov a štandardov pri budovaní Nadstavbových informačných systémov
 - V spolupráci s UŠS vzdelávacie aktivity v ŠS v oblasti informatiky pre všetky cieľové skupiny
 - vedúci pracovníci, vlastníci procesov, vedúci projektov, informatici, užívatelia

Organizácia a riadenie Základnej infraštruktúry (ZI)

■ 3. Centrálné riadenie ZI

- Budovanie a priebežnú obnovu Základnej infraštruktúry riadiť direktívne z centrálnej inštitúcie (ÚOŠS - úrad, splnomocnenec, ministerstvo,...)
- Garancia za potrebnú štandardizáciu ZI

■ 4. Prevádzkovanie ZI

- Prostredníctvom niekoľkých špecializovaných pracovísk (OI UV SR, DataCentrum, OI MV SR,..)
- Prípadne formou outsorcingu z komerčného sektora

Organizácia a riadenie Nadstavbových systémov (NS)

- **5. Zodpovednosť za využívanie IT prenechať
vlastníkom procesov (hlavných alebo podporných)**
 - Zlepšovanie procesu je zodpovednosť vlastníka a IT sú
jedným z možných nástrojov na pozitívnu zmenu
- **6. Posilňovať doménové znalosti IT útvarov na
rezortoch a úradoch z hľadiska ich schopnosti
podporovať zámery vlastníkov procesov**
 - Formálny popis procesov
 - Projektové riadenie
 - Formulácia zadaní pre tvorcov SW

PosAm

Financovanie

- **Odlišné financovanie Základnej infraštruktúry a Nadstavbových systémov**
- **Snaha zjednotenie finančných tokov, zodpovednosti a právomoci**

PosAm

Financovanie Základnej infraštruktúry (ZI)

- **1. V rámci Programového rozpočtovania vytvoriť samostatný prierezový (vládni) program pre financovanie základnej infraštruktúry**
 - Postaviť ho aspoň čiastočne na normatívnych základoch
- **2. Dostupnosť základnej infraštruktúry považovať za samozrejmosť v každej organizácii a pre každého kvalifikovaného pracovníka**
- **3. Uvažovať o dodávateľskom financovaní ZI**
- **4. V rámci prípravy čerpania ŠF na roky 2007 až 2013 vytvoriť predpoklady pre kofinancovanie ZI**

Financovanie Nadstavbových systémov (NS)

- **5. NS financovať podľa zásad Programového rozpočtovania formou špecializovaných podprogramov**
 - Aj z pohľadu financovania rešpektovať fakt, že IT sú podporný nástroj
 - Jasne formulovať efekty a súvisiace náklady
 - Počítať s dostupnosťou ZI (zjednodušenie obstarávania, zníženie finančných objemov)
 - Zaviesť verejné oponentúry projektov, ešte pred vyhlásením súťaže, ako nevyhnutný predpoklad pre zaradenie akcie do ŠR

Obstarávanie Základnej infraštruktúry (ZI)

- **1. Spoločné obstarávanie ZI viacerých rezortov**
 - Zredukovať počet subjektov obstarávajúcich prvky ZI na 5, maximálne 10 – malo by ísť o špecializované pracoviská ŠS
- **2. Rámcové zmluvy**
 - Pre opakovane obstarávané komodity presadiť formu Rámcových zmlúv
- **3. Časový predstih v obstarávaní**
 - Súťaže na Rámcové zmluvy spúšťať vo veľkom predstihu (napr. rok dopredu)

Obstarávanie Nadstavbových systémov (NS)

■ 4. Profesionalizácia zadaní

- Viac využívať služby konzultačných a poradenských firiem
- Spracovať metodický návod riadenie celého životného cyklu projektu v oblasti IT
- Zaviesť povinnú oponentúru zadaní UOŠS pre IT (hodnotenie súladu s metodikou, hodnotenie hodnovernosti deklarovaných efektov)

Legislatíva

- **Dielčie legislatívne normy v oblasti IT potrebujú niečo zjednocujúce, zastrešujúce**
 - Súčasná legislatívna prax je tohto pohľadu nevyhovujúca (Štatút splnomocnenca, zákon o ISVS)
- **Spracovať strešný, koncepčný dokument (víziu?) o tom, ako usporiadať riadenie a financovanie informatizácie v štátnej správe**
 - Následne spracovať legislatívny plán potrebných aktivít na presadenie vízie (novelizácie resp. nové zákony) do života

Zhrnutie

- **Kľúčové sú dve zmeny:**
 - IT riadiť a financovať v dvoch vrstvách (ZI a NS)
 - Dostupnosť ZI pre každého kvalifikovaného pracovníka ŠS považovať za samozrejmosť, tak ako pracovný stôl v kancelárii
- **Ich presadenie do života vytvorí v štátnej správe prostredie oveľa otvorenejšie voči využívaniu potenciálu IT**

PosAm

Záver

- **Slovensko zaostáva**
- **Pokrok nie je len vecou peňazí, nie je len problémom politických priorít**
 - Rýchlejšie napredovanie si vyžaduje zmenu prostredia v štátnej správe – zmenu systémovú, technokratickú
 - Doterajšie legislatívne iniciatívy sú však skôr zdrojom skepsy ako nádeje
- **Slovensko má šancu**
 - Dokáže ju využiť? Dokáže zmeniť stereotyp nefunkčného konania v oblasti IT?

PosAm